

## Ion D. Sîrbu și timpul romanului

La 12 mai, La Centrul Cultural Pitești s-a lansat volumul *Ion D. Sîrbu și timpul romanului* de Nicolae Oprea, recent apărut în colecția *Critică și istorie literară* a Editurii *Bibliotheca* din Târgoviște. Este

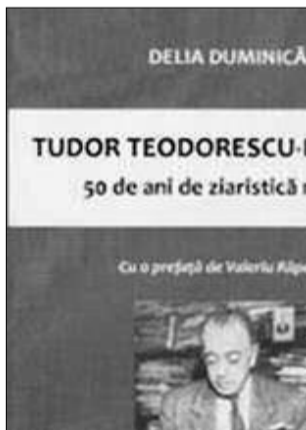
vorba de ediția a doua (prima apărând în anul 2000) a unui studiu monografic dedicat unui "scriitor exemplar redescoperit în postumitate", după cum îl prezintă criticul însuși pe Ion D. Sîrbu în *Nota asupra ediției*. Cele șase capitole ale volumului sunt grăitoare prin titlurile lor, care unite dau aspectul integral al unei vieți și opere prodigioase: „Romanul” vieții. *Biografia unui proscris; Literatura dramatică; Începuturile literare. Condiția povestitorului; Timpul romanului; Personajul din confesiuni; Revanșa postumă* criticul subliniind, în concluzie, că "această operă postumă îl plasează pe Ion D. Sîrbu în rândul prozatorilor de prim-plan al literaturii române postbelice". O prezentare amplă a cărții și a criticului a făcut poetul și eseistul Mircea Bârsilă. De asemenea, cartea a fost prezentată de prozatorul Mihai Stan, în calitate de editor. Au participat scriitorii din Filiala Pitești a Uniunii Scriitorilor din România, studenți, profesori.



## Tudor Teodorescu-Braniște, primul volum monografic

„Tudor Teodorescu-Braniște - 50 de ani de ziaristică morală“ este prima monografie dedicată gazetarului și scriitorului interbelic Tudor Teodorescu-Braniște, un argeșean născut în Pitești. Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu“ a găzduit evenimentul de lansare a cărții, la care au participat numeroase personalități, dar și iubitori ai literaturii. Invitații autoarei Delia Duminiță au fost criticul și istoricul literar Valeriu Râpeanu, președintele Uniunii Scriitorilor din România, filiala Pitești - Nicolae Oprea și profesorul Sergiu I. Nicolaescu.

Publicarea volumului „Tudor Teodorescu-Braniște - 50 de ani de ziaristică morală“ a reprezentat un efort susținut al autoarei Delia Duminiță, lect.univ.dr. la Facultatea de Științe Socio-Umane, Universitatea din Pitești. Tema lucrării a pornit de la o simplă discuție, dezvoltându-se într-o teză de doctorat în domeniul Filologie și apoi în ceea ce ni se oferă astăzi, un volum de interes pentru argeșeni și nu numai, pentru studenți, cercetători, istorici, profesori, un volum ce întoarce o pagină din istoria interbelică a presei românești. Manifestarea a avut la bază și ideea unei dezbateri despre „un mare om al publicisticii și literaturii interbelice românești, un argeșean prea puțin cunoscut unora, un model de verticalitate, modestie, sacrificiu și iubire față de oameni“, după cum ne transmite autoarea.



Opera publicistică și literară, dar și viața și personalitatea lui Tudor Teodorescu-Braniște au fost (re)memorate alături de cei care l-au cunoscut personal, așa cum este cazul criticului literar Valeriu Râpeanu, dar și de cei care doar i-au citit scrierile și articolele. Fiecare invitat a luat cuvântul, spre a aduce o notă de culoare și de prețuire pentru ceea ce a însemnat „50 de ani de ziaristică morală“ pentru Tudor Teodorescu-Braniște. „După cum bine știți, Braniște este în primul rând piteștean. Mi-am dat seama că despre el nu s-a scris nicio monografie, iar acum avem parte de prima, excelent aprofundată“, a declarat Nicolae Oprea.

„Titlul (cărții, n.n.) este esența prezenței lui Teodorescu-Braniște în viața publică a României. El a fost un mare ziarist, un ziarist ascultat, un ziarist de temut, nu pentru că voia să facă rău cuiva, dar el a practicat o ziaristică morală“, a precizat criticul și istoricul literar, Valeriu Râpeanu.

Volumul prezintă viața și opera lui Teodorescu-Braniște, atât cu perioadele de succes, cât și cu perioadele de suferință la care a fost supus, un capitol de istorie a presei și societății românești. De aceea, cred că este o carte importantă pentru argeșeni, și nu numai, pentru că ne dezvăluie personalitatea și opera publicistică și literară a unui mare om, Tudor Teodorescu-Braniște“, a declarat Delia Duminiță.

## Momente și schițe din actualitatea literară

■ În zilele de 21 și 22 mai, la Caracal s-a desfășurat cea de-a XX-a ediție a Festivalului Național de poezie „Virgil Carianopol”. O întâlnire cu profesorii și elevii Colegiului Național „Ioniță Asan”, un colochiu despre Centrul și marginea în cultura română, o vizită la Mănăstirea Brâncoveni și alta la Teatrul Național i-au delectat pe scriitorii oaspeți. Un juriu format din Gheorghe Grigurcu (președinte), Paul Aretzu, Dumitru Augustin Doman, Mircea Bârsilă și Vera Grigorescu a acordat premiile poeziei Ion Pop, Aurelian Titu Dumitrescu și Simona Dumitrache.

■ Cum a scris Nichita Stănescu o poezie la o lună după ce a murit! Am primit un volum intitulat *Nichita azi* (Editura LIBERTAS, Ploiești, 2016) ediție îngrijită de Mihai Vasile, cuprinzând „rostiri, amintiri, texte cuprinse în Caietele Festivalului de poezie „Nichita Stănescu”, în perioada 1984-1990”. Volumul începe cu mai multe poezii de-ale lui Nichita Stănescu, unele reproducând manuscrise în facsimil. Totul e frumos și bine până la pagina 25, unde citim poezia *Câmp de luptă*: „Când laptele de mamă îngheța/pe-ntinsul tot de pietre sparte/ceva intim sfărmasă măreția/de parcă aș privi cum intră/un șarpe singur/în urechea unui rege scit./Ceva intim sfărmasă măreția/zburând frontonul de pe colonadă/stă omul cu femeia-mbrățișați/în timp ce spiritul-și pierduse măreția/smulgând săgeți de hoituri de soldați/din neamul scit iar alții geți/acum tot una-mpreunăți/într-o îmbrățișare, în ceva intim/care prin sinea sa devine sine/pierduse măreția rece”. Ei da, după elemente, după limbajul poetic, după tot este clar că avem de-a face cu o poezie marca Nichita Stănescu. Și totuși, ea este datată 14 ianuarie 1984! Or, eu pot depune mărturie că pe 13 decembrie 1983 am stat câteva ore la priveghi, la catafalcul poetului, în Biserica Sf. Silvestru din București. Să înțelegem că Nichita a scris poezia la exact la o lună după înmormântarea sa?!

■ Vineri, 29 mai, la Târgoviște s-au sărbătorit 15 ani de apariție neîntreruptă a revistei *Litere* (director Tudor Cristea, redactor-șef Mihai Stan), revistă cu redacție la Găești și Târgoviște și cu subredacție la Chișinău. S-a făcut un istoric al revistei, s-a vernisat o expoziție cu portretele colaboratorilor revistei realizate de graficianul Alexandru Coman, s-a decernat medalia jubiliară *Litere - 15* și a avut loc masa rotundă cu tema „Starea actuală a revistelor de cultură. Perspective. Rolul autorităților locale în promovarea acestora”, la dezbateri participând redactorii ai mai multor reviste din țară. Revista *Arges* a fost reprezentată de Nicolae Oprea și Dumitru Augustin Doman.

■ În *România literară*, nr. 22/29 mai 2015, Marina Dumitrescu publică un interviu cu traducătoarea Antoaneta Ralian, care în 21 mai a împlinit 91 de ani. Venerabila doamnă a tradus 121 de cărți din peste 70 de autori. Iată o profesiune de credință reflectată în interviu: „Mie mi se pare stupidă acea sintagmă: „traduttore, traditore”. Un traducător bun nu e niciodată un...trădător. El știe să comunice ceea ce a vrut să spună autorul. De pildă: eu nu cosmetizez niciodată. Dar *fluidizez*, aerisesc. Acolo unde e un text mai greoi, mai prolix. Dau cursivitate. Câteodată, aleg sinonime mai plastice, mai sugestive poate decât cele din original, tot în vederea atragerii cititorului. Aici l-aș cita din nou pe Eugen Coșeriu, care spune că ceea ce se traduce sunt textele, iar acestea au o dublă dimensiune - lingvistică și extralingvistică. Cu alte cuvinte, se pune problema creării unui cadru favorabil înțelegerii sensurilor”. (DAD)

## „Vladimir Streinu și timpul nostru”

Teiu, 30 mai 2015. La inițiativa custodelui Casei Memoriale „Vladimir Streinu”, doamna bibliotecar Amalia Dobrin, Primăria Teiului și Fiii satului au fost gazdele mesei rotunde „Vladimir Streinu și timpul nostru”, dedicată celor 113 ani de la nașterea criticului.

Inspirată din titlul unuia dintre eseurile ilustrului critic literar, „Boileau și timpul nostru”, și moderată de Marilena Lică-Mașala, ceremonia a reunit în sala Căminului Cultural, amenajat într-o clădire construită în urmă cu peste o sută de ani de Șerban Iordache, tatăl sărbătoritului, un public apreciabil. Săteni, consilieri locali, elevi și dascăli ai Școlii Generale „Vladimir Streinu” din localitate, poeți piteșteni dar și scriitori originari din Teiu, n-au precupețit din timpul lor, pentru a veni să-și întâmpine înalții invitați bucureșteni și piteșteni...

În prezența doamnei Ileana Iordache-Streinu, fiica scriitorului, personalitatea acestuia a fost evocată de oaspetele de onoare la eveniment,

academicianul și criticul literar Eugen Simion, precum și de conferențiarul invitați de organizatori: Florin Dumitru, primarul comunei; Mihail Adrian Oprea, prefectul județului Argeș; Emil Vasilescu, istoric și critic literar, autor al două volume despre Vladimir Streinu; Filofteia-Luminița Pally, sociolog, director al Muzeului Golești; Bianca Burța-Cernat, critic literar; Paul Cernat, istoric și critic literar; Florin Tecău, președintele Consiliului Județean Argeș; Cristian Cocea, director al Direcției de Cultură Argeș; Mona Vâlceanu, scriitor, editor; Ana Vulcan-Chirca, profesor de filosofie; Nicolae Eremia, poet, fiu al satului; Aurel Sibiceanu, poet; Jean Dumitrașcu, istoric literar, directorul Filarmonicii Pitești, fiu al satului; Francis Berthelot d'Azay (prin corespondență), istoric al artei, romancier.

Oratorii au dezvăluit amănunte din viața lui Vladimir Streinu mai puțin știute ori uitate. Printre altele, din studiul trimis de nepotul



Foto: Eduard Hera

generalului Berthelot, am aflat că vizita de studii din 1927 la Nancy, Franța, i-a fost posibilă grație unei burse „Berthelot”.

Ne-a reținut atenția, în egală măsură, propunerea academicianului Eugen Simion, de a se înființa la Teiu un centru de studii și cercetare lingvistică și rurală, precum și crearea unui premiu literar „Vladimir Streinu”.

MLM

## Generație și pornoautoare

Dumitru Augustin Doman: *Cum vă simțiți în această "luptă dintre generații", respectiv în precumpănitoarea junglă urbană de mizerabilism a poezilor/prozatorilor douămiști, pe de o parte, și teoria, de asemenea preponderentă, a comunismului benign a criticilor și eseistilor din aceeași generație, pe de alta, opuse primelor două generații postbelice? Să fie vorba de un nou ciclu al istoriei culturii, de o revenire la sfârșitul anilor '40 ai veacului trecut?*

După cum cred că v-am mai spus, nu m-am simțit încadrat în vreo generație. Calendaristic, aș putea fi luat drept un șaizecist, dar poezia mea, așa cum s-a observat, e departe de-a face corp comun cu creația șaizeciștilor. Ca să nu mai vorbesc de scrisul meu critic, nu o dată în răspăr cu al acelora. Conceptul de generație are o bună doză de convenționalism, care pe de-o parte duce la împingerea înainte a unor nume modeste (las' că adesea și cele... mai puțin modeste se văd sîrguincios umflute cu pompa), iar pe de alta la neglijarea unor autori întrutotul meritorii, care n-au intrat la vreme în dispozitivul generaționist. Ultimii rămîn chiar... ultimii. Zadarnic ne oferă la o vîrstă ceva mai înaintată pagini substanțiale, dacă n-au suportul înscrierii în clubul generaționist. Se pot da cîteva exemple, am impresia că îndeajuns de convingătoare, de la Barbu Cioculescu și Miron Kiropol la Viorica Răduță și Ancelin Roseti. Spre a nu mai vorbi de un șirag de poeți plecați prematur dintre noi, pe care pînă și confrății de generație par a-i fi uitat: Florin Mugur, Daniel Turcea, Marius Robescu, Dan Laurențiu, Mircea Ciobanu, Cornelia Maria Savu, fie-le ușoară țărîna lipsei noastre de memorie...

Să acceptăm totuși, pînă la un punct, perindarea scriitorimii în valuri purtînd însemnele generaționiste, apte a le diferenția. Am putea aprecia ținuta culturală a generațiilor '60 și '80, prima, e adevărat consolidată de inserția în textura sa a unor întîrziatăi mai în vîrstă, nu o dată străluciți. Aveau loc, inclusiv prin aportul vîrstnicilor, bransări atît la interbelicul nostru execrat de cîrmuirea comunistă, cît și la ambianta europeană, parțial eliberată de regimul carantinei ideologice. În schimb așa-ziii douămiști au adus spectacolul unei manifestări în afara canonului cultural. Frecvent, mult prea frecvent, un existențialism simplificat, sordid, sustras oricărei conștiințe normative, fie și al uneia numite familiar "buna creștere". O vulgaritate prea ostentativă pentru a nu avea aerul unei mode cu viață scurtă, al unui accident. Fără nici o privire aruncată în trecut sau în viitor, în această înscenare a unui prezent de doi bani. Să fie vorba cumva de o reacție, fie și întîrziată, la îndelungile restricții ale perioadei totalitare, așa cum ne străduiam a scuza inițial un atare fenomen ultranonconformist? Parțial, da. Dar e cu precădere un răsfăț al "libertății" totale. Condeierii se scaldă voluptuos în drojdiile sale, ținînd a dovedi cu sumbră superbie un cinism al occidentalizării. Aidoma unor hipioți tardivi, la scară provincială. Însă lucrurile n-ar putea fi oare privite și pe reversul lor? Chiar excesul în reducere, sfidare, imundicii n-ar putea fi luat drept un soi de protest involuntar împotriva unei lumi tot mai mult grevate de anomie, tot mai slobodă în eterogenitățile sale tinzînd spre extravagante care stupefiază, consumă ființa? Ca un simptom al vlăguirii unei ordini? Ca o epuizare care caută cu furie, aidoma unui colac de salvare, originalitățile cu orice preț? Fie și cele stridente, derizorii, aidoma inhalării unui drog ieftin?

În paralel are loc încă un fapt care poate

surprinde. Cîțiva tineri critici și esești optează pentru "valorile" comunismului. Adică privesc totuși în urmă, dar nu într-acolo unde s-ar fi cuvenit, ci spre, cum s-ar zice, o groapă de gunoi a istoriei, aspirînd miasele ei fetide. O stranie juisare de tipul unei perversiuni. Condamnă restabilirea legăturilor cu perioada noastră interbelică, asemuind-o cu pomădarea și dichisirea unui cadavru, întind peste veac o mîna amicală tendenționismului gherist cel cu atît de nefaste consecințe, ba chiar nu se dau în lături de la, incredibil, "estetizarea" lui Ceaușescu. Aceasta e în fapt, d-le C. Rogozanu, dichisirea unui cadavru, săvîrșită de confratele dvs., Alexandru Matei, care-l acoperă pînă și cu zorzoane avangardiste. Enormitatea se asociază de minune cu umorul involuntar, cel mai savuros tip de



umor. N-ați focalizat cumva greșit comparația dvs.? Să-l cităm pe Alexandru Matei: "Ceaușescu este (...) cel mai dotat estetic (nativ) dintre toți conducătorii români: pe vremea lui s-au realizat cele mai grandioase (deci: sublime) peisaje umane din România". Și dacă nu e suficient, să continuăm: "Ceaușescu, cel care condamna cultul personalității imediat după moartea lui Dej, propunînd o conducere tricefală a partidului, va ceda repede pentru că își va descoperi curînd latura de *homo aestheticus*. Ceaușescu – ca orice erou – a cedat frumosului căruia i se iartă tot: era o ocazie istorică, pentru el, de a-și înfrumuseța moștenirea (țara) și viața (...)" . Aparent, cele două tendințe, mizerabilismul dus pînă la ultimele-i urmări imaginabile și mentalitatea conservatoare resuscitată, nu se îmbucă. Dezmăț alături de smerenie ideologizantă. Dar n-ar fi cu puțință și aici o interpretare subtextuală? Aspirația de ordinul subconștientului spre un echilibru între deboșare și o nostalgie conservatoare, între dezordinea maximă și disciplină, chiar dacă termenii secunzi au un caracter viciat? Restul unui instinct al armoniei, figurînd inclusiv pe panta declinului burlesc...

Cu toate acestea nu cred că se inaugurează un "nou ciclu al istoriei

culturii", astfel cum unii dintre noi s-ar putea îngrijora. Ar însemna să acordăm o importanță nemeritată unor texte periferice, după toate probabilitățile efemere. Poate fi un episod de criză, în nici un caz un început. Să nu fim prea pesimiști. Cultura nu va muri sub ochii noștri. Între autorii care au cunoscut pe pagina și pe pielea lor perioada comunistă și cei formați după încheierea acesteia, există o marcată deosebire de mentalitate, care ne îngăduie supoziția că doar de la cei dinții se va articula o redresare. Primii purtînd un dramatism intrinsec, cicatricele unor bătălii (evident, nu ne referim la obedienții regimului totalitar), ceilalți purtători ai unei energii pe care au înțeles a o investi păgubos. Pînă una-alta numeroși condeieri juni cultivă extremele liberalizării și antiliberalizării, într-o insolită conjuncție. Fascinația impudorii face casă bună cu criteriile comuniste, într-un amestec în care am putea vedea reziduurile întîlnirii a două epoci. Un punct slab al douămiștilor îl constituie neîndoios ignorarea predecesorilor, producînd un vertij al golului astfel ivit. Nesocotirea reperelor culturale merge pînă la o iconoclastie primitivă, sub chipul unei liste de autori "expirați", adesea dintre cei mai de seamă. Să fie o nouă față a avangardei? Ar fi una degradată, deplorabilă, un biet epigonism al său care îmi amintește un stih arghezian: "Iară eu încet încet/ Devenii analfabet". Întrucît avangarda avea o subtilitate speculativă în furoarea sa, înfățișînd o machetă rațională în pofida iraționalismului programat, un cavalerism în formula "antiartă". Teoria deopotrivă cu producțiile avangardiste se vedeau pliate pe eforturile unei inteligențe ce-și tatona limitele și ale unei expresii ce proceda în consecință. Azi, ce întîlnim la scriitorii noștri? Dejecții nu doar mentale, ci și fiziologice. Din păcate, aproape numai un asemenea material. N-ar putea fi vorba de o eliberare cît de cît onorabilă din cutumele literare, deoarece ele sînt înlocuite de o nișă extrem de îngustă, semnificînd mai curînd captivitatea (bar, pat, argou, obscenitate cît încap și mai mult decît atît). O nerușinare obsesivă, în care excelează nu doar poeții, ci și poetele, care se pare că sînt mai numeroase. Care poete au... avansat. Ehei, unde sînt îndrăznelile pionierei Rodica Draghinescu, care ne apar în prezent aproape inocente? Iată o listă parțială a bravelor noastre pornoautoare, alcătuită de Alex. Ștefănescu: Cristina Nemerovschi, Ioana Baietica, Claudia Golea, Ioana Bradea, Lorena Lupu, Ana Baston, Alina Nedelea, Petronela Rotaru. Excedat de invazia valului licențios, criticul face următorul comentariu în marginea romanului Cristinei Nemerovschi, **Sînge satanic**: "De sute de ori este transcris în roman cuvîntul «pulă». Îți vine să crezi că autoarea a cumpărat întreaga recoltă de «pule» a țaranului din **Povestea poveștilor** a lui Ion Creangă și a răsturnat-o în paginile cărții ei (lăsîndu-le neconsolate pe cucoanele din aceeași poveste, dornice să-și achiziționeze și ele cîte una)" (**România literară**, nr. 17/ 2015)... Dar am putea avea în vedere măcar o "luptă între generații", un fapt recurent în spațiul defel pașnic al literelor, după cum s-ar putea întreba un spirit mai conciliant? Dacă dăm un răspuns afirmativ, ne-am putea reprezenta o atare luptă în felul următor: o confruntare între mînuitorii de floretă și niște inși care vor să arunce asupra lor găleți conștiincios umplute cu dejecțiile luate dintr-o hazna.



**Între autorii care au cunoscut pe pagina și pe pielea lor perioada comunistă și cei formați după încheierea acesteia, există o marcată deosebire de mentalitate, care ne îngăduie supoziția că doar de la cei dinții se va articula o redresare. Primii purtînd un dramatism intrinsec, cicatricele unor bătălii (evident, nu ne referim la obedienții regimului totalitar), ceilalți purtători ai unei energii pe care au înțeles a o investi păgubos.**



## Istoria Regelui Gogoșar

**Culegătorii și secerătorii mișunând prin semiîntuneric, curățând locul și el așteptând lipit de zid, făcut una cu zidul clădirii Universității cu sufletul la gură.**

Se întunecă și frigul devine ger. Războiul e deja în toi. Cerul se clătină și se zguduie fulgerat de luminile trasoarelor, intersectându-se cu rafale prelungi și împușcături. Un pluton de infanteriști înaintează dinspre Sala Dalles spre centrul Pieței, în urma unei tanchete, o dihanie mătăhăloasă împoșcând fum și gaze în luminile farurilor, tăind culoar prin masa de manifestați – criminalilor! criminalilor! criminalilor! Noi suntem poporul, criminalilor! Un manifestant s-a lungit pe caldarâm, în lumina farurilor, sub botul dihaniei, care dă să-l ocolească, dar nu reușește întrutotul. Îl calcă pe cap și pe tors, în urlete exacerbate de groază – criminalilor! criminalilor! Străbătută de o undă prelungă de șoc, masa de manifestați, legănându-se, îl duce pe Emanuel spre gura de intrare în Pasajul Subteran. Criminalilor! Gura Pasajului este blocată de două rânduri de scutieri tropăind pe loc și bătând ritmic cu bastoanele-n scuturi; se mențin la temperatura optimă, pregătiți în orice clipă să intre-n luptă... Emanuel dă ocol Pieței căutând o ieșire din viespar; toate ieșirile în străzi sunt blocate de soldați și scutieri. Nimeni să nu mai iasă și să nu mai intre. Aici e bătaia peștelui și gaura neagră în care ai rămas închis bătând prin vacarm. Dacă scapi viu de aici, înseamnă că, oh, și glasurile lor, scandând într-un glas, tot mai răgușit și mai disperat, străduindu-se să acopere rafalele de împușcături.

Un dragon cu trup de foc se perpeleşte și șerpuieste prin mijlocul pieței, despărțindu-i pe manifestați de soldați. Un foc încropit dintr-un morman de mese, scaune, lăzi și bucăți de mochetă aduse din localurile din jurul Pieței. Un obiect al muncii pentru cele

două mașini de pompieri, care apar din spatele Sălii Dalles cu sirenele de incendiu pornite, invadând Piața cu jelania lor și pompierii mișunând, întinzând furtune, țintind cu jeturile de apă în miezul și-n flancurile grupului de manifestați, dezechilibrându-i, dând cu ei de pământ, aruncându-i în lături și îndepărtându-i ca pe niște gunoaie, care mai apoi se regroupează și-și reiau partitura pe platoul dintre clădirea Teatrului Național și Intercontinental. Mașinile de pompieri se retrag pentru a-i încolți probabil prin alte părți și numaidecât un grup de vreo sută de inși se formează iarăși în mijlocul Pieței, ținând isonul cu scandările celor de pe Platou.

A pierdut-o, oh, a pierdut-o... Beatrice l-ar fi putut salva din hățșul de împușcături, scandări, urlete, țipete, vaiete, care-i surpă vederea și auzul. Capu-i vinuește de glasul revoluției, în timp ce se sprijină de ziduri, abia ținându-se pe picioare și scenele repetându-se, suprapunându-se; manifestații din mijlocul pieței reluând scandările cu avânt sporit, stârnind iarăși mașinile de pompieri și pompierii punând jeturile pe ei, gonindu-i iarăși pe platou și iar formându-se un grup în mijlocul Pieței, prin care dă iama un camion în viteză, lăsând în urmă două dăre de trupuri inerte și iar rafalele de împușcături, răbind manifestații fără să reușească să-i amuțescă definitiv. După ce dispăre camionul, apare un șir de trei ambulanțe și preț de câteva secunde i se pare c-o vede pe Beatrice printre cei care încarcă morți și răniți în ambulanțe. Este eliberat terenul și câmpul de luptă pentru a putea continua jocul: unii scandează și alții se dau de ceasul morții ca să-i reducă la

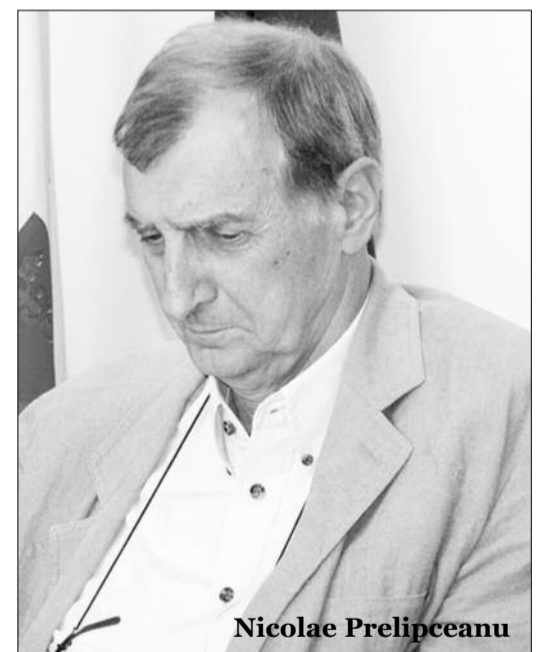
tăcere și totodată să le dea o binemerită pedeapsă pentru ce scandează. Caldarâmul pieței se umple iarăși de trupuri inerte sau zbatându-se în agonie, printre care apar și fojgăiesc un fel de culegători sau semănători cu uneltele lor, pistoale cu care-i împușcă în cap pe cei care mai mișcă, curmându-le astfel agonia, după care-i trag târâș de haine spre trotuare.

Culegătorii și secerătorii mișunând prin semiîntuneric, curățând locul și el așteptând lipit de zid, făcut una cu zidul clădirii Universității cu sufletul la gură. Mare minune dacă o scăpa viu de aici, dacă nu cumva e doar sufletul lui lipit de zid, iar trupul lui o fi undeva printre cadavrele din mijlocul Pieței, Emanuel sârmanule, singur și-ai căutat-o, apropiindu-te pas cu pas de miezul nenorocirii și nemaiîndurându-te să pleci, molipsit parcă de spiritul profesorului Marius Ograzan, care de bună seamă că bătut și el pe aici, după ce cadavrul i-a fost încărcat în una din ambulanțe. Nu l-a văzut, dar l-a simțit aproape, scandându-și lozincile alea cu care i-a împuiat capul la Colibași.

Îi clănțane dinți-n gură. Dacă-i e frig, înseamnă că e viu. Nu mai scandează nimeni; împușcăturile se aud tot mai departe, ca și cum războiul s-ar fi mutat spre marginea orașului. Mașinile de pompieri iarăși au apărut, de data asta pentru a spăla caldarâmul cu jeturi de apă. S-a cam terminat, dacă s-au apucat de curățenie. Probabil că nu mai e mult până la ziuă. Dă să se uite la ceas, dar nu-l mai are. L-a pierdut.

*(fragment dintr-un roman în curs de apariție)*

## Premiile revistei Argeș pe anul 2014



Centrul Cultural Pitești și Uniunea Scriitorilor din România Filiala Pitești au organizat festivitatea de acordare a premiilor Revistei Argeș pe anul 2014. Juriul format din membrii redacției Revistei Argeș, publicație lunară editată de Centrul Cultural Pitești, i-a desemnat pe câștigători. Premiul pentru poezie i-a fost atribuit poetului **Octavian Doclin**. Despre creația literară a lui Octavian Doclin a vorbit redactorul-șef al Revistei Argeș, Dumitru Augustin Doman. Premiul pentru critică literară i-a fost acordat lui **Vasile Spiridon**, profesor univ. dr. la Facultatea de Litere din cadrul Universității Bacău. Activitatea literară a lui Vasile Spiridon a fost prezentată de poetul Mircea Bârsilă, profesor univ. dr. la Facultatea de Litere din cadrul Universității Pitești. Premiul OPERA OMNIA i-a fost decernat poetului **Nicolae Prelipceanu**. Președintele USR Pitești, criticul literar Nicolae Oprea, profesor univ. dr. la Facultatea de Litere din cadrul Universității Pitești a vorbit despre opera distinsului om de cultură.

Festivitatea de acordare a premiilor Revistei Argeș a avut loc sub egida Zilelor Municipiului Pitești.

**CARMEN ELENA SALUB. Foto: ILIE VODĂIAN**

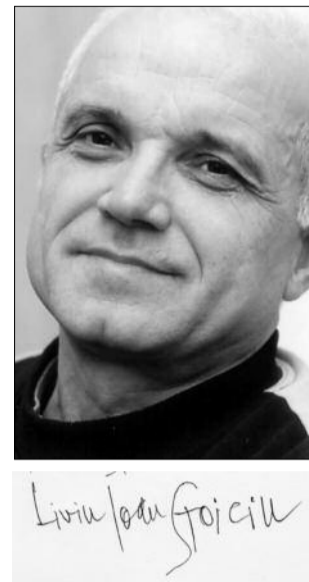
## Festival internațional de poezie la Chișinău. Cu mulțumiri Uniunii Scriitorilor din Moldova

În perioada 6 - 9 mai 2015 s-a desfășurat la Chișinău a V-a ediție a Festivalului Internațional „Primăvara Europeană a Poeților”. Festival credibil, organizat de Uniunea Scriitorilor din Moldova - USM (ajutată de Ministerul Culturii din „Republica Moldova” și de ICR Chișinău și ICR Bruxelles, care au făcut deconturi pentru traducători; traducătorii sunt centrul atenției la acest gen de festival, ai impresia). Mărturisesc, n-am știut de existența acestui festival până anul acesta (deși au mai avut loc patru ediții, n-am văzut nici un fel de publicitate pe seama lui în România), când președintele USM, poetul Arcadie Suceveanu, binevoitor, m-a invitat să particip. De regulă am rețineri să plec dincolo de granițele țării (unde e vamă în afara Uniunii Europene, la care trebuie să prezinți pașaport și unde aștepti cu orele controlul vamal, cel mai adesea umilitor; e valabil la cursele cu autocare, microbuze sau la mașini personale și la trenuri; eu nu ies în general cu mașina din țară, să fiu sigur că evit orice neînțelegere), dacă nu sunt posibilități financiare să mergi cu avionul. Lasă că am rău de mașină la drum lung, atunci când nu conduc eu. Inițial, am refuzat cu scuze invitația amabilă să vin la Chișinău, nesimțindu-mă în stare să fac față transportului. Am venit (și m-am întors), norocos, cu un autoturism înmatriculat în Franța, alături de doi angajați ai ICR Bruxelles. N-am mai fost demult la Chișinău, nu-mi mai amintesc exact de când. Odată am fost cazat la Chișinău (și Emilian Galaicu Păun mi-a arătat secretele capitalei), altădată la Persecina, la vreo 35 de kilometri de Chișinău (unde USM are o casă uriașă de odihnă, într-o pădure; din păcate, azi e într-o stare avansată de degradare): în ce ani, însă, nu mai știu. Am fost la Chișinău numai cu grupuri, la manifestări literare și întotdeauna am rămas îndatorat pentru primirea caldă, pentru găzduirea frățească. În anii din urmă, mulți ani la rând, m-am îndepărtat de „Republica Moldova” (după venirea comuniștilor românofobi la putere, la Chișinău, și după ce românii de aici votau majoritar cu Traian Băsescu, cu partidul și cu guvernarea lui, și simpatizau exclusiv „intelectualii lui Băsescu”), încet-încet n-am mai fost atent la ce se întâmplă dincolo de Prut. Nu spun că, între timp, au dispărut și revistele literare „basarabene” de pe piața românească... N-am observat, astfel, că noul președinte al USM, Arcadie Suceveanu, a inițiat acest Festival Internațional „Primăvara Europeană a Poeților”, în 2011, care a avut laureați de prestigiu: poeții Florin Iaru (România) – ediția din 2011, Ioan Es. Pop (România) – 2012 și traducătorii (care sunt și poeți) Linda Maria Baros (Franța) – ediția din 2013, Attila F. Balazs (Slovacia) – 2014. Surpriză, la ediția din acest an a primit, onorat, Marele Premiu (cu Trofeu) cel ce scrie aceste rânduri.

Uniunea Scriitorilor din Moldova patronează un festival internațional de poezie admirabil, din 2011. Culmea, el suplinește lipsa Festivalului Internațional Serile de Literatură de la Neptun, patronat de URSS (festival costisitor; el împărțea bani grei, de 10.000 și de 5.000 de euro, la străini care n-aveau nevoie de asemenea premii;

nici măcar cei premiați nu au făcut caz de aceste premii primite la festivalul patronat de URSS în țările lor, de parcă s-ar fi rușinat că le-au primit), oprit din lipsă de sponsorizare. Remarcabil, festivalul de la Chișinău își promovează propriile valori, aduce traducători din Occident care chiar știu românește, sau care traduc în limba... tătară (profitând că basarabeni știu și limba rusă), în propria selecție. Au fost premiați traducătorii celor două antologii apărute cu poeți basarabeni: una, cu poeme de Arcadie Suceveanu, Vasile Gârneț, Teo Chiriac, Grigore Chiper, Nicolae Spătaru, Irina Nechit, Emilian Galaicu-Păun, Dumitru Crușu, Diana Iepure și Aura Maru (traducere în neerlandeză de Jan H. Misjkin și Jan Willem Bos) și alta, cu titlul „Poeți din Moldova. Antologie în limba tătară”, traducere de Lilya Gazizova și Rais Thvatullin. În privința traducătorilor din Occident (nu mai spun de cei din Rusia), am observat că habar nu au de complexitatea poeziei române, în schimb traduc nume de pe liste date de ICR-uri. De exemplu, ICR Bruxelles auzise de poezia promovată de festivalurile de poezie de la Sibiu și Bistrița; urmarea, traducătorii pe care ICR îi cultivă, din Olanda și Belgia, au venit la Chișinău cu două antologii cu nume ale poezilor agreeți de acest gen de festivaluri din țară, convinși că sunt reprezentativi pentru poezia din România (să fiu iertat că surâd, cinic; bineînțeles, nici ICR Bruxelles, nici traducătorii ei nu auziseră de... Liviu Ioan Stoiciu, motiv de stupefacție să descopere că... el ia Marele Premiu la Chișinău și nu un poet cuprins în antologiile lor; îmi imaginez că se întrebau în particular: cine o mai fi și asta? Am pus public problema mea, de faptul că n-a auzit nimeni de mine, să fie de învățăminte; sigur, nici scriitorii din „Republica Moldova” nu știau cine sunt, nu mai spun de cei ce mi-au luat interviuri la televiziuni, care m-au întrebat în câteva rânduri cum mă numesc, neînțelegând). De curiozitate, iată lista poezilor traduși de Jan H. Misjkin (Belgia) în neerlandeză, în două antologii – în una: Mircea Ivănescu, Constantin Abăluță, Ileana Mălăncioiu, Angela Marinescu, Dinu Flămând, Mircea Dinescu, Nichita Danilov, Alexandru Mușina, Marta Petreu, Ioan Es. Pop, Daniel Bănuțescu și Ruxandra Cesereanu; în alta: Nina Cassian, Nichita Stănescu, Ana Blandiana, Nora Iuga, Ion Mureșan, Mircea Cărtărescu, Lucian Vasilescu, Doina Ioanid, Cosmin Perța, Claudiu Komartin și Ofelia Prodan. Toți, poeți buni și foarte buni, dar care a fost criteriul de selectare? Fiindcă poeți buni și foarte buni, români, sunt și atâția alții, ignorați, netraduși (să nu fiu înțeles greșit, nu mă refer la mine)... Funcționează același spirit de gașcă la nivelul traducătorilor, bine cunoscut în lumea scriitorilor români (FILIT Iași are altă listă de traducători, care funcționează după aceleași reguli). Personal, nu mă mai omor cu firea, am înțeles că nu sunt pe lista niciunui traducător care depinde de stipendiile ICR. Mie mi-ar ajunge dacă aș fi citit în România, dar nici în România nu sunt citit... Cu părere de rău i-am spus unuia dintre traducători (ținut pe brațe în România) – traduceți poezie din România, dar cine vă citește? Sunt cărți scoase să fie

puse acasă pe un raft de bibliotecă și atât (e adevărat, ai cu ce te mândri, că ai fost tradus; le pomenești în biobibliografia ta și acolo mor). Nu mai sunt nicăieri cititori. Am aflat că și în imperiul Rusiei se publică o carte de poezie ca-n România, în maximum 500 de exemplare! Mai e vreun poet (în afara celor de tip Mircea Cărtărescu, învățat din manuale din clasele mici în România, strategic, tradus în prostie în toate limbile pământului, pregătit oficial pentru Premiul Nobel) care-și face iluzii că va conta după ce moare, eventual? Festivalul de la Chișinău a început cu Simpozionul „Dialoguri europene: poeți și traducători” – moderat de directorul ICR Bruxelles, Robert Adam. S-a specializat ICR-ul în traduceri? Altfel, festivalul de la Chișinău (cu „desant poetic” și la Universitatea din Bălți, unde am fost transportat de Grigore Chiper, nu numai la universități din Chișinău, cu poeții și traducătorii invitați; plus o componentă turistică la Soroca, pe malul Nistrului, la Cetatea lui Ștefan cel Mare și la „Lumânarea Recunoștinței”, în ultima zi), cu un program profesional extrem de strâns, de dimineață până seara (fără pauză la prânz; n-aveai când să mai vezi Chișinăul) a fost de bun augur.



### Magda Grigore



### În numele poemului

(noapte bună, tată)

Noapte bună, tată - noapte bună,  
ziua cade leneș înapoi în humă,  
tu ești dus departe, unde timpul sună  
cu blândețe strânge fluturii-împreună.

Ghimpele durerii glezna mi-o usucă  
în verdele tihnei sufletul îmi urcă.  
Umbra mea de viață a crescut destul,  
mersul meu pe ape se întoarce-n mâl.

Liniștea și somnul încă ne desparte -  
eu îți sunt aproape, tu îmi ești departe,  
o lumină-n gânduri negre face pace  
și se-așază-n lucruri, fructul vieții coace.

Noapte bună, tată, noapte bună,  
soarele din raze parcă lasă brumă.  
Mi-e dor de o vreme să fim împreună.  
Sângele îngheață, vremea e nebună.

Noapte bună, tată – noapte bună.  
Visele din mine astăzi se răzbună,  
altcuiva pe tample îi vor fi cunună  
măine, când cu tine voi dormi sub lună.

## Clara Mărgineanu



### Ritualul de trecere

Am bătut pasul pe loc, în ritm constant  
Pe muzică de jale,  
În fiecare zi, același chip oglindit în zid,

Cineva e salvat din ștreang,  
De glonțul care a nimerit frânghia,  
În drum spre inima altcuiva,

Aud glasul spunându-mi:  
„Lasă-i, nu mânia ta îi va pedepsi,  
Ci cugetul lor!”

Când patima are proporții de infern,  
Amintește-ți doar florile lăsându-și  
parfumul  
În mâinile care le zdrobesc,

Ritualul de trecere a durat patruzeci de  
ani,  
Ca să nu uit, mi-am făcut un semn  
Cu lama cuțitului, pe încheietura mâinii  
stângi,

Am știut un înger care s-a plimbat toată  
noaptea pe cer,  
Urma traiectoriei sale a scris:  
„Iubirea e atunci când închizi ochii strâns  
Și vezi explozia luminii!”

Să îți smulgi inima din colții destinului,  
Să o așezi într-un glob de sticlă, în care  
ninge

Poate că de aici, începe poezia.

### Un fluture pe rever

Un fluture negru sclipind culege roua și  
descântă de frică,  
Visează pe un geam înghețat, din spatele  
cărui, a văzut sfârșitul,

Un fluture desenat din raze leagănă a  
suflare poezia,  
La marginea florii pereche care tocmai se  
usucă,

Un fluture înfrânt de toamnă zboară  
înțelesuri  
Și se așează pe o pagină din biblie.  
„Veți fi iertați, căci mult ați suferit.”  
Același fluture, cândva,  
Își dorea casă pe un rever,  
Să culeagă roua.

Este singurul fluture care știe câte ceva  
Despre nopțile sângelui,  
Despre tristețea aplauzelor de aripi,  
Frumusețea, spectacol întemnițat  
În ființa de zbor care

Țipă pentru ultima dată în vârtej  
Și își dă sfârșitul frumos,  
Încrustat în chihlimbar.  
Bijuterie vreodată, pe un rever.

Doar urmele sale rămân în aer,  
Precum roțile neputinței, în zăpada  
dimineții.

### Se rumenește seceta-n cuptoare

Ninge a milă și a exaltare  
Oricât te pustiești și-ntrebi „de ce”  
Când lumea ți se pare cum nu e  
Se rumenește seceta-n cuptoare.

Iar vinul vechi ne plâsmuiește doar  
O înjunghere lentă de cuțit  
Ciobul vrăjit din ochi a obosit  
Crăiasa din zăpezi dansează-n jar.

Vezi, sfântul încă necanonizat  
Miraculos, în calendar apare

Numele său e semn de întrebare  
Scris cu nuanța sângelui uscat.

Surâde a psaltire, să ne mire,  
Căci un miracol a bătut în poartă  
Durerea pe poezi acum îi iartă  
Și în chitară-și face mânăstire.

Ninge a milă și a exaltare  
Se rumenește seceta-n cuptoare.

### Norii, flori de bumbac

*Îmblânzește și pansează, vindecă,  
înseninează  
Clipa va rodi, inima ta  
Luminează, ocrotește, nu mai acuza,  
orbește  
Îngeri buni, spre tine, vor veghea!*

Fiecare din noi, fiecare din ei  
Tăinuim spre sublim, prea tânjitele chei,  
Flăcări albe, adânci, șerpuiesc către sus  
Ne zâmbește, cu dor, din poeme, Isus.

Sufletul arde mut, în incendiul banal  
Norii, flori de bumbac, azi în cer fac  
scandal  
Nu mă vezi, nu te-aud, Atlantida e grea  
Urlă lupi hăituiți, în memoria ta.

Din tavan mă privesc ochi stiviți de-  
arlechin,  
Și din plânsul lui, îi smulg vieții un spin  
Doar ceva te mai rog, dacă poți, dacă vii,  
În iertare să-mbeți, jalea oarbei trufii.

Într-un vis vei putea să te-așezi, omenesc  
Cu un suflet creștin, pe-un divan  
românesc  
Îți voi da să ciocnim, pentru că te-am  
iubit,  
O ulcică de lut, plină ochi cu sfârșit.

## Mihai Merticaru



### SONETUL VINULUI

Hai să savurăm zeiasca licoare,  
Să ne bucurăm de tainica roadă,  
Ce inimi, suflete și limbi deznoadă,  
Lăsând imaginația să zboare,

Să se dezlănțuie cum o tornadă,  
Deszăpezind fluvii de ardoare  
Și dorințe c-o mie de picioare  
Într-o interminabilă paradă!

Ca un foc roșu curge prin artere,  
Făcând, din bicisnic, titanul Atlas,  
Ultimul pahar pe un altul cere,

Răpind uitare, dăruind plăcere.  
De la Alceu, zicală rară ne-a rămas:  
Să nu uităm că in vino veritas!

### SONETUL FERICIRII

Anotimp cu soare-i orice iubire  
Când sufletu-ți dansează cu pasărea-n zbor,  
Pământul sare și el într-un picior,  
Planetele toate își ies din fire.

Fericirea cântă, gâlgâie-n izvor,  
Îngeri se-mbracă-n costum de mire,  
Pomii-nfloriți nu conțin să se mire,  
Horă se face bucuria tuturor.

Trăiește-ți dragostea cu-nversunare,  
Fii onorat de sacralitatea ei,  
Împodobește-o cu mărgăritare,

N-o lăsa să înghețe în tipare,  
Învață să lupți de la vechii ahei,  
Dacă-i nevoie, intră-n cușca cu lei!

### SONETUL MUZEI

Știu că minți frumos  
când spui că mă iubești,  
Dar alba minciună-i bun medicament,  
Distruge microbul cel mai virulent  
Al tristeții și-al altor boli sufletești.

Îți sunt recunoscător pentru talent,  
Pentru inedite declarații îngerești  
Și pentru atâtea frumoase povești  
Rostite melodios și coerent.

De n-ai fi fost te-aș fi cioplit c-o daltă,  
Să-mi fii, ca vie, una dintre muze  
Cum pe lume nu se mai găsește altă

Femeie subțirică și înaltă,  
De crezi că vorbele-mi vor să te-acuze,  
Împuşcă-mă c-un zâmbet de pe buze!

### SONETUL TAINELOR

Tristețea toarnă versuri în pahare,  
Singurătatea îi ține isonul  
Și-i aduce rime cu vagonul  
Fie dulci, fie seci, fie amare.

Neliniștea le întregeste tonul,  
Mai cheamă-n ajutor și-o disperare,  
Sonori cu incantații selenare  
Cât poate duce-n cârcă milionul.



Răstignit pe-orizonturi fulgerate,  
Hipnotizat de culori și lumină,  
Poetul profet cu priviri mirate

Vrea, lumii întregi, să-i scrie, să-i arate  
O parte din sfânta comoară divină,  
Taina tainelor de la vestita Cină.

### SONETUL ÎMPĂCĂRII

În ochii tăi văd mii de baionete,  
Parc-ai strâns ură de-o întregă viață.  
Otravă în borcanul cu dulceață,  
Capul Gorgonei ți-l zăresc prin plete.

Să fi făcut cumva vreo boroboacă?  
Știi bine că nu-mi prea plac alte fete,  
Privirile lor nu pot să mă îmbete,  
Gându-mi este doar la propria-mi soață.

Panteră crudă, tu suplă felină,  
Alungă-ți astă sumbră supărare!  
Scumpo, eu nu mă știu cu nicio vină,

Fii calină, fii cum te știu, divină!  
Iubire, de mă urăști așa de tare,  
Otrăvește-mă cu o sărutare!

## Remember

### drum de căruțe

casele-s cam dărăpănate deja  
față-n față  
de-a lungul unui drum de căruțe  
prin curți  
bătrânii stau la umbra unor nuci  
și mai bătrâni  
câte-o femeie aduce apă  
de la cișmea  
iar bărbații fac treabă de bărbați  
ca-n fiecare seară de sâmbătă-n birt  
s-ar spune că lumea s-a oprit  
la șoseaua care taie locul  
câteva grădini mai încolo  
dar prin luminatorul podului se văd  
apropiindu-se  
și tot apropiindu-se blocurile turn

### La rude, în vizită

la desert aduceau prăjiturile și tortul  
vinul sec și lichior de coacăze  
se plâneau că prea rar trecem pe la ei  
doar  
la Ignat și de Crăciunul sârbesc  
zăboveam – teracota fierbinte  
țigările ieftine  
ne rețineau  
noapte bună spuneam la plecare  
și mai treceți și voi pe la noi

### Santinela

în locul cu timpanele sparte  
parcă  
de-o liniște atotstăpânitoare  
e frig și stă să ningă  
pe aici  
doar bătutul palmelor  
și tropăitul mărunt  
sunt o datorie  
patria are nevoie de-asemenea-ndurare  
ți se repetă  
deși mândria asta  
nu încălzește

### târgul

dinspre câmpie  
treci mahalaua s-ajungi  
în buricul cetății  
prin curți  
rufele se usucă pe sfoară  
și răsună voci groase de bărbați  
de dincolo de ferestre  
aburii fierturilor

irosesc vise neclare  
dar n-ai timp pentru ele  
până-n târg mai e ceva  
de mers  
și piața-i bună

### prea devreme

între niște scânduri și un acoperiș de  
catran  
bătrânul mânca la o masă din lemn de  
brad  
tăia clisa cu un cuțit știrb  
și sorbea dintr-o ceapă zobită  
dormea apoi pe-o saltea umplută cu ghije  
visând o aripă fără pasăre  
ca-ntr-un anotimp venit prea devreme

### vrajă

cămășile mele colorate nu mai pot  
îmbrăca  
semnele anilor  
și ridurile săpate de vise neîmplinite  
copac jefuit de viclenia unui ceas rău  
lehamitea de-acum  
nu are nici puterea de a mai sorbi  
apa regală  
care se duce și duce cu ea  
doar aburul ielelor  
zăpăcite de-o vrajă dementă

### septembrie – octombrie

în serile când ne zbeniuam  
prin iarba ce ne sângera genunchii  
era totdeauna septembrie – octombrie  
acum fiecare zi e o aventură-n care  
deseori se-ntâmplă să reușească alții  
pe-atunci  
înfloriți de-acneea primelor insomnii  
imaginam castele  
și ce regat aveam!  
Ne îmbrâncean să-nvățăm litera a  
din rețeta de savarine a bunicii  
și încă nu știam că  
dragostea  
este doar o  
noapte dezvirginată de-un puber timid

### numele vorbelor

în serile cu ninsoare calmă  
se-adunau în jurul mesei  
la o cană cu ceai de măceșe  
iar teracota fierbinte  
și „Sonata lunii” le tihneau

## buchetul

mulți  
au văzut și auzit gârla vezii  
dar pe malul ei puțini au șezut

mijeu tuleiele în draci  
floare ascunsă  
ghiocul  
creștea uimit sub cele patru colțuri  
pe oala întinsă mustața subțire lua foc  
venise timpul acela

cu un buchet  
devenai bărbat  
iar flăcăii începuseră să afle secretul  
ilinca lu' mutu'  
jos  
în vale

la rotoaica sub pădure  
avea leacul

singură  
frumoasă  
de cădeau stelele pe spate  
în urma ei noapte de noapte  
iar fetele mari aveau somnul muncit  
când  
sub pădure la ilinca  
dimineața  
lampa mică prindea în floare zorile  
despletite

încă verde mură coaptă  
blestem și ocară  
duceau muierile vorbe grele prin sat

## Adrian Derlea (1949 – 1999)

fumau țigări ieftine ca-n tinerețe  
și vorbeau despre vremurile de demult  
ca despre morții familiei  
de-acum e bine  
spuneau  
să căutăm câte-un nume vorbelor  
vom fi cu toții  
protagoniști ai unor ceremonii funerare  
dar nu trebuie să ne grăbim  
să nu ne grăbim



### mehala

vom pune mesele Mehalei cap la cap  
să-ncapă fiecare cu ce aduce  
niște găște grase și purcei de țată  
ceva salate  
și brânză  
să-ncepem a-nchina răchia  
în sănătatea tuturor  
și tot așa  
cerând mirilor o sărutare mai lungă  
pentru darul nostru  
s-ajungem la potroace  
ce fain a fost  
ș'altădată ș'altădată  
vom cânta la plecare  
toată mahalaua să ne țină minte

### méliusz

méliusz, méliusz, de când deja  
am descărcat tot fânul  
voiam să ne mai vorbești de marișka  
și de grebla lată cu dinții de lemn  
și de toate miresmele  
parcă te văd cocoțat în vârful carului  
copil de doisprezece ani  
preafericit



## Petruț Pârvescu

toți bărbații o doriseră de nevastă  
dar nu îndrăzniseră  
acum  
îndrăzne ea

cu un buchet de flori de câmp proaspete  
devenai bărbat  
numai flăcău să fii  
cu ața întregă (așa își jurase ilinca)  
treceai dincolo  
fericit  
pe malul celălalt  
și o țineai minte toată viața!

Din vol., în pregătire, „Păcala  
Făgețelului”





## JEAN-LUC WAUTHIER (1950-2015)

Poet, prozator, cronicar și critic literar, profesor până în 2009, Jean-Luc Wauthier a fost și redactor-șef al celei mi longevive reviste europene de poezie, *Le Journal des poètes*, până la neașteptata lui dispariție din martie 2015. Născut la Charleroi, în Belgia, în 1950, Jean-Luc Wauthier a revenit în ținutul natal, l'Entre-Sambre-et-Meuse de Wallonie, în 2008. A fost timp îndelungat și președinte al Casei Internaționale de Poezie „Arthur Haulot” din Bruxelles, ocupându-se ani la rând de organizarea Bienalei Internaționale de Poezie de la Liège, ajunsă la a XXVII-a ediție în octombrie 2012. Ultimul său volum de poeme, *Sur les aiguilles du temps*, apărut în 2014, se deschidea printr-un moto, parcă premonitoriu: „A trăi, ca o mare hotărâre luată după multiple ezitări, A trăi, ca o chemare, ca o armă de scuipat neantul în față, Poemul te aplaudă cu mâinile tăiate.”

Jean-Luc Wauthier a fost un prieten entuziast și plin de solicititudine al poezilor români, el vizitându-ne țara în mai multe rânduri, prezent fiind la

Cluj-Napoca (unde a obținut Marele Premiu Internațional de Poezie „Lucian Blaga”, 1998), Craiova și Neptun (la Festivalul „Zile și nopți de poezie”).

De același autor: *Morteville* (1976), *La neige en feu* (1980), *Secrète évidence* (1985), *Tessons d'absence* (1988), *Le Domaine* (1991), *Les vitres de la nuit* (1993), *Par le silence et l'ombre* (1993), *Le nom du père* (1994), *La soif et l'oubli* (1994), *Fruits de l'ombre* (2003), *Cinq visages* (2006), *L'envers du ciel* (2007), *Manteau de silence* (2010). Traducere în limba română: *Lăsați străinul să intre* (Cluj-Napoca, 2008, trad. : Horia Bădescu), precum și mai multe grupaje de versuri publicate în revistele craiovene *Ramuri*, *Scrisul Românesc* și *Mozaicul*. Prezentul grupaj va fi inclus într-o amplă antologie de poezie intitulată *Șaptezeci de ani de poezie belgiană (1945-2015)*.

### Prezentare și traducere de IOAN LASCU

### SETEA ȘI UITAREA (LA SOIF ET L'OUBLI), L'Age d'Homme, 1999

#### COPILĂRIE DESCHISĂ

Ascultați:  
Eu spun spărtură  
și orologiul se oprește  
iar copilul aruncă departe  
visele nopții

Ascultați:  
Eu spun: prezență  
și umbrele se șterg  
și grădina cântă sub nori  
și ciocârlița își pregătește oglinzile

Apoi, eu spun cer păsări copii murmure  
și portocala coaptă vă cade în mâini  
și universul se surprinde  
revărsându-și lumina  
într-o clasă de școlari umili

#### Elogii

Un fir de iarbă  
Culoarea invizibilă a vântului  
Și toată pajiștea  
freamătă

\*  
Toată memoria  
Nu-mi ajunge  
Ca s-o uit  
pe absentă

\*  
Iubirea pârâului  
căruia îi știu numele  
nu-mi aparține  
nici locul lui, foarte restrâns  
Vast  
poemul deschis pe masă

\*  
Duminică, nu-ți voi rosti numele  
Nici larva grădinilor  
părăsite de copii  
nici lânzezeala clopotului  
care împinge puțin mai departe  
cântecul

\*  
Despre cer  
nimic de spus  
E de ajuns cuvântul

\*  
Pește negru  
enervat sub umbra mea

\*  
Apa  
pentru totdeauna  
ne liniștește și ne bântuie  
(cu fiul meu misterul  
câte puțin  
crește)

\*  
Când noaptea vine  
eu inventez  
un soare  
trece un vânt teribil  
peste ținutul  
care nu există

\*  
Mă apasă  
Acoperișurile  
Coridoarele  
Odăile.  
Pasărea  
și căpriorul  
toate mă trag

după imponderabila lor greutate  
țâșnește  
intactă flacăra –

Trăiesc doar din azur  
și pământ

\*  
Și omul  
în toate acestea?  
Inutil.  
Pentru moment,  
Singur întrevede triumful.

### REVERSUL CERULUI (L'ENVERS DU CIEL), Editions d'écart, 2007

#### REVERSUL CERULUI

Pierdut  
pentru totdeauna  
la frontierele nesigure  
unde pacea unduiește  
sub pleoapele închise  
ale nopții – pentru totdeauna închise  
peste secrete  
în timp ce tu agonizezi  
în mijlocul unui cerc  
de foc.

\*  
Singur  
în noaptea  
acestei camere strâmte  
ce se numește memorie,  
cameră fără lumină  
unde eu arunc pe un scaun de lemn  
hainele friicii  
zdrențele cerului  
tăcerea tăcerilor,  
ce nu închide nicio sete

singur  
pierdut pe străduțe  
fără înfățișarea unui oraș în ruine.

În piața supliciilor  
agonizează un cap absent.

\*

Scaunul  
Masa  
Sala goală  
O foarte tânără femeie  
care-ți întoarce spatele  
Pe scaun,  
o pată de sânge  
Pe masă,  
hainele împrăștiate  
și tânăra femeie căreia nu-i vei vedea  
nicicând fața  
și din care nu vei iubi  
decât corpul absent.

\*  
Viața trece și nimic nu se spune  
mereu aceste gesturi de ciung  
aceste cuvinte afazice  
aceste mișcări înțepenite  
mugurul poemului  
ars sub zăpadă  
În fiecare zi visăm mai mult  
să deschidem toate ușile  
și singurul răspuns  
rămâne indiferența stelelor  
și tăcerea casei

### MANTOUL TĂCERII (MANTEAU DE SILENCE), Éditions de l'écart, 2010 POEME VIZIBILE (POÈMES VISIBLES)

#### Lupta cu îngerul

Acum  
oglinzile au încetat  
să îți reflecte chipul  
Singurătatea stă în prag  
să te ascunzi de umbra ei  
ține ochii plecați  
ca să nu vezi gestul chemării  
pe care ți-l face.

Departă în iarbă, viața pleacă mereu  
departe de casa unde agonizezi  
orbit

Viața și-al ei cortegiu de plăceri  
și de vanități, viața care, precum noaptea  
ce vine cu-ale ei neguri  
chipul ți-l va șterge.

Totuși  
tu locuiești de-acum  
într-o țară frumoasă ca un cal rănit  
sub pletele furtunii  
cădea-vei însă mâine  
învins  
cu fața la pământ  
vei dispărea din zilele trăite.

Întoarce lumina cu fața la zidul  
de umbră,  
ale tale sunt torța și focul  
ale tale mâinile fericirii  
care poarta o deschid  
pe o ploaie de stele.

**Când noaptea vine  
eu inventez  
un soare  
trece un vânt teribil  
peste ținutul  
care nu există**



traduceri